

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1 až 3

Doplňa sa názov § 4 tak, aby lepšie odzrkadľoval jeho novelizovaný obsah. Novelou sa v odseku 1 zavádzajú vo vzťahu k druhom živočíchov vymenovaných vo vykonávacom predpise dva zákazy, v odseku 2 sa zavádzajú výnimky z týchto zákazov.

Dôvodom zavedenia týchto zákazov je najmä záujem prispieť k zamedzeniu komerčnej činnosti s vybranými druhmi mačkovitých šeliem, medveďov a primátov zo strany súkromných a komerčných chovných zariadení, prípadne prispieť k ich ochrane v súlade s cieľmi nariadenia Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi. Dôvodom zavedenia zákazu držby vybraných druhov uvedených skupín živočíchov je zároveň snaha predchádzať prenikaniu odchovaných exemplárov a produktov z nich do nelegálneho obchodu.

Uvedené zákazy vychádzajú z princípu predbežnej opatrnosti a z požiadaviek stanovených Rezolúciou 12.5 (Rev. CoP18), ktorá vyzýva strany Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES), ktorých legálny domáci obchod prispieva k nelegálnemu obchodu či pytliactvu, aby prijali všetky opatrenia na jeho uzavretie a Rozhodnutím 14.69, ktoré zaväzuje strany so zariadeniami, ktoré odchovávajú tigre na komerčné účely, aby obmedzili populáciu chovanú v zajatí iba na úroveň podporujúcu výlučne ochranu voľne žijúcich tigrov.

Vybrané druhy mačkovitých šeliem sú dlhodobo predmetom nelegálneho obchodu, ktorý ohrozuje ich prežitie vo voľnej prírode. Vzhľadom na neutíchajúci dopyt po tigroch a produktoch z nich bol zároveň zaznamenaný rastúci trend nahrádzania týchto produktov inými druhmi mačkovitých šeliem.

V rovnakej miere to platí aj pre produkty z medveďovitých a primátov, produkty z ktorých sú čoraz viac vyhľadávané na trhu s tradičnou ázijskou medicínou, čo vytvára dopyt po ich odchovávaní v zajatí na komerčné účely.

Výnimky zo zákazov zavádzané v odseku 2 sa týkajú úradne schválených zariadení ako zoologické záhrady, zariadenia na záchranu, zariadenia prevádzkované osobou zapojenou do programu starostlivosti alebo záchytné strediská, ktorých činnosť spadá pod reguláciu a kontrolu zo strany štátu.

Medzi výnimky sa zaraďujú aj zariadenia, ktoré podliehajú veterinárnym opatreniam a ktoré slúžia na umiestnenie zvierat podliehajúcich veterinárnym opatreniam nariadeným orgánom veterinárnej správy v súvislosti s ochranou zdravia zvierat, dobrými životnými podmienkami zvierat a veterinárnym opatreniam nariadeným pri obchode s členskými štátmi alebo tretími krajinami a zariadenia pre zvieratá, ktoré bolo zaistené orgánmi činnými v trestnom konaní na účely trestného konania najmä v prípadoch týrania zvierat'a, ktoré bolo predmetom nelegálneho obchodovania, zvierat'a, ktoré spôsobilo ujmu na živote, zdraví alebo majetku alebo zvierat'a zadržaného počas výkonu veterinárnej kontroly.

K bodu 4

Legislatívno-technická úprava, ktorá súvisí s doplnením nového znenia odseku 2 do § 4.

K bodu 5

V § 12b dochádza k zavedeniu novej povinnosti vyhotoviť fotodokumentáciu stanovených exemplárov vybraných druhov živočíchov uvedených v § 12b zákona, ktorá bude tvoriť prílohu k záznamu o nakladaní s neživým exemplárom vybraných druhov živočíchov (ďalej len „záznam o nakladaní“). Každý držiteľ neživého exemplára vybraných druhov živočíchov tak bude povinný viesť záznam o nakladaní a preukazovať nakladanie s ním.

Rozsah tejto povinnosti je stanovený pre spracované kože a dermoplastické preparáty tých druhov spomedzi vybraných druhov živočíchov stanovených vo vykonávacom predpise, ktoré majú kožu s jedinečným vzorom. Za kože s jedinečným vzorom sa nepovažujú spracované kože a dermoplastické preparáty vybraných druhov mačkovitých šeliem stanovených vo vykonávacom predpise, ktoré majú uniformnú srst bez vzoru škvrn alebo pruhov, vrátane melanických (čiernych) foriem.

Cieľom zavedenia povinnosti vyhotoviť k záznamu o nakladaní aj fotodokumentáciu, je umožniť stotožnenie držaných exemplárov takýchto živočíchov a minimalizovať tak možnosť vydávať nelegálne nadobudnuté exempláre za legálne nadobudnuté a evidované exempláre pri prípadnej kontrole orgánmi vymáhania práva. Rozsah tejto novej povinnosti sa obmedzuje len na spracované kože a dermoplastické preparáty s kožou s jedinečným vzorom z dôvodu najvyššej miery stotožniteľnosti takýchto exemplárov s vyhotovenými fotografiami.

Držiteľ exemplára kože alebo dermoplastického preparátu vybraných druhov živočíchov uvedených vo vykonávacom predpise bude mať povinnosť v deň jeho zápisu do záznamu vyhotoviť aj fotografie v požadovanej kvalite v súlade s pokynmi, uvedenými vo vykonávacom predpise, vložiť ich do tlačiva prílohy k záznamu o nakladaní a zaslať farebné kópie častí takto vyhotovenej prílohy k záznamu o nakladaní poštou alebo elektronicky spolu s oznámením zmeny údajov v zázname o nakladaní ministerstvu. Jednotlivé tlačivá prílohy k záznamu o nakladaní s vloženou alebo nalepenou fotodokumentáciou bude tvoriť súčasť záznamu o nakladaní a bude sa ňou preukazovať spolu s týmto záznamom totožnosť daného exemplára. Povinnosť vyhotoviť fotodokumentáciu teda vznikne v deň dovozu alebo iného spôsobu nadobudnutia exemplára, prípadne v deň vrátenia od preparátora, ak si držiteľ ponecháva kožu z uhynutého exemplára alebo v prípade dovozu surovej kože, ktorá bude odovzdaná na spracovanie.

Držiteľ neživého exemplára vybraných druhov živočíchov podľa § 12b zákona bude mať zároveň povinnosť uchovávať záznam a fotodokumentáciu po dobu desiatich rokov odo dňa vyradenia neživého exemplára zo záznamu. Dôvodom zavedenia tejto povinnosti je vytvoriť tzv. „chain of custody“ teda následnosť dokumentácie za účelom preukázania a overenia ďalšieho nakladania s exemplármi vybraných druhov živočíchov pre potreby orgánov vymáhania práva.

Z dôvodu sprehľadnenia a lepšej nadväznosti jednotlivých ustanovení dochádza k vypusteniu pôvodného odseku 1, ktorý bol vyhodnotený ako nadbytočný a zároveň k presunutiu pôvodného odseku 2 pred posledný odsek, ktorý stanovuje povinnosti pre schváleného prevádzkovateľa podľa osobitných predpisov.

K bodu 6

Úpravou ustanovenia sa konkretizuje splnomocňujúce ustanovenie.

K bodu 7

Legislatívno-technická úprava, ktorá súvisí so zmenami v ustanovení § 12b (novelizačný bod 5).

K bodu 8

Doplňajú a posilňujú sa kompetencie a oprávnenia orgánov štátneho dozoru vo veciach ochrany exemplárov, tak aby boli zosúladené s kompetenciami a oprávneniami, ktoré ukladá orgánom štátneho dozoru vo veciach ochrany prírody a krajiny zákon o ochrane prírody a krajiny. Keďže výkon štátneho dozoru v týchto dvoch oblastiach zákon zveruje predovšetkým zamestnancom Slovenskej inšpekcie životného prostredia, je vhodné ich kompetencie a oprávnenia v oboch oblastiach zjednotiť. Nové oprávnenia umožnia orgánom štátneho dozoru vo veciach ochrany exemplárov vykonávať štátny dozor dôkladnejšie ako doteraz a prizývať alebo poverovať ďalšie osoby s presne ustanovenými oprávneniami a povinnosťami.

Podľa navrhovaného odseku 7 sú orgány verejnej správy, fyzické a právnické osoby povinné v nevyhnutnom rozsahu poskytnúť orgánom štátneho dozoru súčinnosť pri výkone štátneho dozoru, najmä sú štátne orgány povinné poskytnúť bezplatne požadované podklady a informácie, ktoré zistili pri svojej činnosti alebo štátne kontrolné orgány majú povinnosť oznamovať orgánom štátnej správy na úseku ochrany exemplárov výsledky kontrol, ktoré sa týkajú exemplárov, spolupracovať vrátane vykonávania spoločných kontrol.

Novým subjektom, napr. poskytovateľom internetových služieb a správcom a prevádzkovateľom webových stránok, sa ukladajú nové povinnosti s ohľadom na rastúci trend využívania online prostredia v obchodovaní s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín.

Za účelom ochrany zamestnancov orgánov štátneho dozoru, ktorým môže pri výkone štátneho dozoru vo veciach ochrany exemplárov hroziť rôzna miera nebezpečenstva voči ich životu a zdraviu, či voči výkonu ich kontrolnej činnosti, sa dopĺňa oprávnenie požiadať Policajný zbor o súčinnosť a ochranu.

Novela zákona tiež stanovuje nové procesné oprávnenia a povinnosti pri výkone štátneho dozoru a moment ukončenia štátneho dozoru.

Mení sa aj rozsah a výška poriadkovej pokuty. Tú možno po novom uložiť nielen za nedostavenie sa za účelom podania vysvetlenia alebo jeho nepodanie písomnou formou ale prakticky za akékoľvek marenie, rušenie alebo sťažovanie výkonu štátneho dozoru alebo neplnenie zákonom uložených povinností v rámci výkonu štátneho dozoru vo veciach ochrany exemplárov. Dôvodom rozšírenia rozsahu a výšky poriadkovej pokuty je upevniť autoritu orgánov štátneho dozoru vo veciach ochrany exemplárov a stimulovať nerušený priebeh výkonu štátneho dozoru pri súčasnom zohľadnení jeho spoločenského významu a dôležitosti.

K bodu 9 a 10

Legislatívno-technická úprava, ktorá súvisí so zmenami v ustanovení § 4.

K bodu 11

Legislatívno-technická úprava, ktorá súvisí so zmenami v ustanovení § 20.

K bodu 12

Doplňa sa skutková podstata umožňujúca sankcionovať osobu, ak v rozpore s novými povinnosťami ukladanými v § 25 ods. 3 zákona odmietne vydať exemplár, ktorý bol právoplatným rozhodnutím orgánu štátneho dozoru na úseku ochrany exemplárov prehlásený za zhabaný.

K bodu 13

Doplňa sa požiadavka súčinnosti pri zhabaní exemplára a povinnosť osoby takýto exemplár vydať aby sa zabezpečila možnosť vymáhania práva od držiteľa odmietajúceho odovzdať zhabaný exemplár zamestnancovi orgánu štátneho dozoru na úseku ochrany exemplárov, prípadne zamestnancom poskytujúcim súčinnosť pri odoberaní zhabaného exemplára.

K bodu 14

Vyníma sa spod subsidiárnej pôsobnosti správneho poriadku celý procesný postup podľa § 20 pri výkone štátneho dozoru s výnimkou ustanovenia upravujúceho ukladanie poriadkových pokút a doručovania písomností.

K bodu 15

Doplňajú sa prechodné ustanovenia k prijatým úpravám zákona.

V prvom rade ide o výnimku zo zákazu držby vybraných druhov živočíchov podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona, ktorá bude platiť pre exemplár, ktorý už bol v držbe na území Slovenskej republiky ku dňu zavedenia zákazu držby. Touto výnimkou sa zabezpečí, že exempláre, ktoré budú v držbe ku dňu zákazu držby budú môcť ich aktuálni držitelia držať a chovať až do ich dožitia. Zákaz podľa § 4ods. 1 písm. b) však týmto držiteľom neumožňuje odovzdať exemplár do držby inej osobe alebo zariadeniu na území Slovenskej republiky, s výnimkou subjektov uvedených v odseku 2, čo má za cieľ zamedziť nárastu počtu chovateľov vďaka odovzdávaniu si exemplárov, na ktoré sa zákaz držby nevzťahuje. Výnimka zo zákazu držby platí aj pre exempláre, ktoré držiteľ nadobudne vlastným odchovom v období od 1.1.2022 od 30.6.2022. Cieľom tejto výnimky je zabezpečiť, aby mláďa narodené v stanovenom období od rodičovských exemplárov v chove držiteľa, ktoré bolo pravdepodobne počaté ešte pred nadobudnutím účinnosti zákazu držby, nebolo považované za držané v rozpore s týmto zákazom.

Exempláre, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa § 29d ods. 1, je v prípade smrti držiteľa možné dediť. Dedenie predstavuje špecifický spôsob nadobudnutia, ktorý nie je závislý od vôle nového držiteľa a preto sa na neho zákazy podľa § 4 ods. 1 (nadobudnutie dedením a následná držba) nevzťahujú.

V druhom rade ide o povinnosť vyhotoviť fotodokumentáciu neživého exemplára vo forme spracovanej kože s jedinečným vzorom alebo dermoplastického preparátu vybraných druhov

živočíchov s kožou s jedinečným vzorom pre ktoré doteraz platila iba povinnosť viesť záznam o nakladaní a oznamovať zmeny v zázname ministerstvu. Túto novú povinnosť pre vymedzené exempláre vybraných druhov živočíchov bude držiteľ povinný splniť v termíne do 30. júna 2022 a to tak, že vyhotoví fotodokumentáciu predpísaným spôsobom, vloží alebo nalepí ju do tlačiva prílohy k záznamu o nakladaní a zašle jej farebnú kópiu poštou alebo elektronicky na adresu ministerstva vo vyššie uvedenom termíne.

Posledné prechodné ustanovenie ukladá povinnosť tomu, kto má čas nadobudnutia účinnosti novely zákona v držbe neživé exempláre mačkovitých šeliem druhov doplnených do zoznamu vybraných druhov živočíchov uvedený vo vykonávacom predpise, zaviesť si záznam o nakladaní aj pre exempláre týchto druhov a zaslať ho ministerstvu v termíne do 30. júna 2022. Cieľom doplnenia vybraných druhov mačkovitých šeliem do prílohy č. 6 vykonávacieho predpisu je zjednotiť rozsah mačkovitých šeliem, pre ktoré platí povinnosť viesť záznam o nakladaní a fotodokumentáciu s rozsahom druhov, ktorých držba sa zakazuje.

K bodu 16

Legislatívno-technická úprava, ktorá súvisí s opravou publikačného zdroja smernice Rady 83/129/EHS a smernice Rady 89/370/EHS a vypustením dodatku vzťahujúceho sa k už neúčinnnej novele smernice Rady 85/444/EHS.

K čl. II

Navrhuje sa účinnosť od 1. januára 2022 z dôvodu dĺžky legislatívneho procesu a potrebnej legisvakanej lehoty.